Dosarul nr. 3-2927/2021

2-21159281-12-3-28102021

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

18 mai 2023 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Victor Sîrbu
Grefier Lilia Taşlîc
Cu participarea:
Avocatul reclamantului Igor Gheorghiță
Reprezentantul pârâtului Vladislav Cîrlan

a examinat în ședință publică în procedură de contencios administrativ, cererea de chemare în judecată depusă de Bețișor Adriana către Uniunea Avocaților din Republica Moldova cu privire la obligarea autorității publice de a emite act administrativ individual favorabil, -

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

La 28 octombrie 2021, Bețișor Adriana a depus cerere de chemare în judecată către Uniunea Avocaților din Republica Moldova cu privire la obligarea autorității publice de a emite act administrativ individual favorabil.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, la 02 august 2021, a depus o cerere în adresa Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat, înregistrată cu nr. 1924/2021, prin care a solicitat admiterea în profesia de avocat cu eliberarea licenţei pentru exercitarea profesiei de avocat în baza art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

Menționează că, în suportul cererii înaintate, prin scrisoarea de motivaţie depusă la aceeaşi dată, a consemnat că este absolventă a Facultăţii de Drept a Universităţii de Stat din Moldova, cu studii de master în drept la aceiași facultate. La fel, este absolventă a cursurilor de formare iniţială a candidaţilor la funcţia de procuror, promoţia a III-a (octombrie 2009 - martie 2011). Prin Ordinul Procurorului General ***** a acces în

funcţia de procuror, funcţie pe care a exercitat-o neîntrerupt până la *****, urmare a eliberării sale din funcţie din proprie iniţiativă.

Astfel, în virtutea circumstanţelor descrise, reclamanta consideră că întrunește condiţiile legale stipulate la art. 10 alin. (2) lit. d) al Legii cu privire la avocatură, nr. 1260 din 19.07.2002 (în redacţia Legii nr.67 din 22.04.2021, în vigoare din 14.06.2021), pentru a i se elibera licenţa de avocat, dat fiind privilegiul legal constând în scutirea de efectuarea stagiului profesional şi de examenul de calificare.

Precizează că, temei legal de adoptare a hotărârii de către Comisia de licenţiere a profesiei de avocat privind admiterea sa în profesia de avocat cu eliberarea licenţei pentru exercitarea profesiei de avocat constituie prevederea de la art. art. 10 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, potrivit căreia: „Sunt scutite de efectuarea stagiului profesional şi de examenul de calificare persoanele care au cel puţin 6 ani vechime în muncă neîntreruptă în funcţia de judecător sau procuror, fiind absolvenţi ai cursurilor de formare iniţială a judecătorilor sau procurorilor din cadrul Institutului Naţional al Justiţiei”.

Notează că, întrucât prin depunerea cererii din 02 august 2021 a fost iniţiată o procedură administrativă în sensul art. 6 și art. 69 din Codul administrativ, bazându-se pe prevederile art. 60 alin. (1) în combinaţie cu alin. (2) din Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, termen care curge din data înregistrării cererii complete, după caz, cu toate actele necesare, sau de la data la care petiţia a fost transferată autorităţii publice competente, autoritatea urma să soluţioneze cererea înregistrată cel târziu la data de 02 septembrie 2021, însă în termenul imperativ prevăzut de lege, autoritatea nu a emis nicio notificare cu privire la finalitatea procedurii administrative iniţiate la data de 02 august 2021.

Prin urmare, la 04 octombrie 2021, a depus o cerere prealabilă în baza art. 162 alin. (3) lit. b) din Codul administrativ, în adresa Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova, Consiliului Uniunii Avocaţilor şi a Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat, prin care a solicitat emiterea hotărârii (în termen de 15 zile calendaristice) prin care să fie admisă în profesia de avocat şi dispunerea eliberării licenţei de avocat în baza art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

Consemnează că, cererea prealabilă a fost recepţionată de către Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova, Consiliul Uniunii Avocaţilor şi a Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat la data de 04 octombrie 2021, iar termenul limită de soluţionare a acesteia a fost 19 octombrie 2021. Însă, cererea prealabilă nu a fost soluţionată nici în termenul legal prevăzut la art. 167 alin. (3) Cod administrativ și nici în afara acestuia, reclamata neprimind nici un răspuns.

Reclamanta susține că a obţinut dreptul la acţiune prin epuizarea procedurii prealabile, fiind îndreptăţită să i se dea curs acţiunii în contencios administrativ pentru a-şi valorifica drepturile încălcate. Or, potrivit art. 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia. Corespunzător, termenul de soluţionare a cererii prealabile a expirat la 19 octombrie 2021, iar termenul scadent de 30 zile care conferă reclamantei dreptul la acţiune este data de 19 noiembrie 2021.

Cu referire la revendicarea încălcării prin activitatea administrativă a unui drept în sensul art.17 în coroborare cu art.20 din Codul administrativ, reclamanta consemnează că omisiunea pârâtului de a-i examina cererea privind admiterea în profesia de avocat cu eliberarea licenţei de avocat în baza art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, dar şi omisiunea de a-i examina cererea prealabilă, generează incidenţa la caz a art.43 din Constituţie, care le garantează persoanelor dreptul la muncă. Alineatul 1 al acestui articol prevede că orice persoană are dreptul la muncă şi la libera alegere a muncii. În lumina acestei prevederi, Curtea Europeană a reţinut că refuzul admiterii unei persoane în profesia de avocat constituie o limitare a libertăţii profesionale, care poate face incident dreptul la respectarea vieţii private (a se vedea cauza Bigaeva v. Grecia, 28 mai 2009, §§ 22-25)

Reclamanta conchide că, prin activitatea administrativă defectuoasă a autorităţii publice pârâte, i s-a încălcat dreptul la muncă şi la libera alegere la muncă, dar şi dreptul la respectarea vieţii private, urmare a limitării libertăţii profesionale manifestă prin omisiunea de admiterea în profesia de avocat şi dispunerea eliberării licenţei de avocat

Solicită reclamanta Bețișor Adriana obligarea Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat a Uniunii Avocaţilor din Republica Moldova de a emite în privinţa subsemnatei Beţişor Adriana un act administrativ individual favorabil, şi anume - hotărâre de admitere în profesia de avocat cu eliberarea licenţei de exercitare a profesiei de avocat, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

La 23 februarie 2022, Bețișor Adriana a depus cerere de majorare a pretențiilor, indicând că, la 31.01.2022 a fost informată prin SMS de către secretarul Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, *****, că la 04.02.2022 începând cu ora 12:00 va avea loc ședința Comisiei de licențiere, unde se va examina cererea depusă la 02.08.2021 privind admiterea în profesia de avocat.

Menționează că, ca răspuns la notificarea Comisiei de Licenţiere a Profesiei de avocat, la data de 03 februarie 2022, a depus o notă informativă, înregistrată cu

nr.398/2022, în care a specificat că, având în vedere că cererea depusă în adresa Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat, înregistrată cu nr. 1924/2021, nu a fost examinată în termeni legali, iar neexaminarea în termeni legali presupune respingerea cererii potrivit art. 64 alin. (2) Cod administrativ, consideră că Comisia de licenţiere s-a expus pe marginea cererii sale prin nesoluţionare, echivalând cu respingerea acesteia. Din aceste raţionamente, necesitatea de a participa la şedinţa din 04.02.2022 este una caducă.

Cu toate acestea, Comisia de Licenţiere a Profesiei de avocat a examinat cererea privind admiterea în profesia de avocat cu nr. 1924/2021 din 02.08.2021 şi cererea prealabilă înregistrată cu nr. 2398/2021 din 04.10.2021 şi a adoptat la data de 08 februarie 2022 - Hotărârea nr. 7/2/2022, prin care a respins ca neîntemeiate cererile dnei Beţişor Adriana privind admiterea în profesia de avocat cu nr. 1924/2021 din 02.08.2021 şi cererea prealabilă înregistrată cu nr. 2398/2021 din 04.10.2021

Reclamanta consideră că, hotărârea Comisiei de Licenţiere a Profesiei de avocat nr. 7/2/2022 din 08 februarie 2022, este compromisă de ilegalitate şi netemeinicie și urmează a fi anulată de către instanța de judecată.

Cu referire la condiţia de respectare a remediului extrajudiciar cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil, partea reclamantă reţine că potrivit art. 163 lit. c) Cod administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă: legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanţa de judecată. În acord cu art. 43 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură, hotărârile Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat pot fi contestate, în termen de 3 zile de la publicare, la Comisia de soluţionare a contestaţiilor. Hotărârile Comisiei de Licenţiere a profesiei de avocat se contestă în instanţa de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ. Respectiva prevedere trebuie analizată din perspectiva atribuţiilor funcţionale ale Comisiei de soluţionare a contestaţiilor, precum şi ale obiectului nemijlocit de contestare, context în care, potrivit art. 43^1 alin. (1) al aceleiaşi legi, contestaţiile privind rezultatele examenelor de admitere la stagiu și ale examenelor de calificare, pentru fiecare etapă, se examinează de către Comisia de soluţionare a contestaţiilor. Aşadar, teza a II-a a art. 43 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură, este destinată categoriilor de hotărâri adoptate de Comisia de Licenţiere a Profesiei de avocat care nu vizează rezultatele examenelor de admitere la stagiu şi ale examenelor de calificare, deducându-se că acestea se contestă în instanţa de contencios administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă.

La fel, reclamanta susține că nu se poate face abstracţie de la art. 46 din Statutul profesiei de avocat, nr. 302 din 29.01.2011, care prevede următoarele: (6) [...] Hotărârile Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat privind rezultatele examenelor de admitere la stagiu şi ale examenelor de calificare se contestă în procedură prealabilă la Comisia de

soluţionare a contestaţiilor. (7) Hotărârile Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat, în partea în care nu vizează rezultatele examenelor de admitere la stagiu şi ale examenelor de calificare, se contestă în instanţa de contencios administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă

Din interpretarea sistemică a prevederilor actelor normative indicate supra, şi anume alin. (1) art. 163 lit. c) Cod administrativ în combinaţie cu art. 43 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură şi art. 46 alin. (7) din Statutul profesiei de avocat, nr. 302 din 29.01.2011, partea reclamantă deduce că, întrucât ultimele prevederi legale degrevează persoana vătămată în drepturi de obligaţia de a respecta procedura prealabilă, contestarea Hotărârii Comisiei de Licenţiere a Profesiei de avocat nr. 7/2/2022 din 08 februarie 2022 direct în instanţa de judecată este conformă spiritului şi literei legii.

Cu privire la temeinicia admiterii acţiunii, partea reclamantă consideră că autoritatea publică a emis un act administrativ individual defavorabil în rezultatul interpretării eronate şi arbitrare a legii. În context, atrage atenţia asupra faptului că, întrucât prin depunerea cererii privind admiterea în profesia de avocat de către Beţişor Adriana la data de 02 august 2021, a fost iniţiată o procedură administrativă în sensul art. 6 si art. 69 din Codul administrativ. Corelativ, bazându-se pe prevederile art. 60 alin. (1) în combinaţie cu alin. (2) din Codul administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, termen care curge din data înregistrării cererii complete, după caz, cu toate actele necesare, sau de la data la care petiţia a fost transferată autorităţii publice competente. Astfel, autoritatea urma să soluţioneze cererea înregistrată cel târziu la data de 02 septembrie 2021. Însă în termenul imperativ prevăzut de lege, autoritatea nu a emis nicio notificare cu privire la finalitatea procedurii administrative iniţiate la data de 02 august 2021.

Totodată, potrivit prevederilor art. 64 alin. (2) Cod administrativ, refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceeaşi regulă se aplică și în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal. Având în vedere că cererea depusă de Beţişor Adriana în adresa Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat (înregistrată cu nr. 1924/2021), nu a fost examinată în termeni legali, iar neexaminarea în termeni legali presupune respingerea cererii potrivit art. 64 alin. (2) Cod administrativ, reclamanta consideră că Comisia de Licenţiere a Profesiei de avocat s-a expus pe marginea cererii reclamantei prin nesoluționare, echivalând cu respingerea acesteia.

Reclamanta subliniază că, dat fiind existenţa la caz a unei decizii de respingere a cererii privind admiterea în profesia de avocat şi existenţa unui litigiu pendinte la Judecătoria Chişinău, sediul Rîşcani în legătură cu refuzul autorităţii de a o admite pe reclamantă în profesia de avocat, cu eliberarea licenţei de exercitare a profesiei de avocat, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu

privire la avocatură, examinarea cererii privind admiterea în profesia de avocat cu nr. 1924/2021 din 02.08.2021 şi a cererii prealabile înregistrată cu nr. 2398/2021 din 04.10.2021, a devenit caducă. Această poziţie a fost relevată de către reclamantă prin nota informativă din 03 februarie 2022, înregistrată la Uniunea Avocaţilor din RM cu nr. 398/2022, prin care, Beţişor Adriana a motivat şi lipsa de necesitate de a participa la şedinţa din 04.02.2022.

Consideră că, întrucât Comisia de Licenţiere a Profesiei de avocat s-a expus pe marginea cererii reclamantei prin nesoluționare, echivalând cu respingerea acesteia, argumentul ce se conţine în Hotărârea Comisiei de Licenţiere a Profesiei de avocat nr. 7/2/2022 din 08 februarie 2022, cum că au parvenit modificări la Legea cu privire la avocatură, operate prin Legea nr. 13/2022 (excluderea privilegiului legal constând în scutirea de efectuarea stagiului profesional şi de examenul de calificare a persoanelor care au cel puţin 6 ani vechime în muncă neîntreruptă în funcţia de judecător sau procuror, fiind absolvenţi ai cursurilor de formare iniţială a judecătorilor sau procurorilor din cadrul Institutului Naţional al Justiţiei) şi potrivit art. II alin. (2) al Legii nr. 13/2022, prevederile prezentei legi sunt aplicabile şi faţă de persoanele care au cerut admiterea în profesia de avocat în temeiul art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură până la intrarea în vigoare a prezentei legi, dacă o decizie pe marginea acestor cereri nu a fost luată până la intrarea în vigoare a prezentei legi, reprezintă rezultatul unei interpretări eronate și arbitrare a stării de fapt și a prevederilor legale. Or, până la intrarea în vigoare a Legii nr. 13/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 26 din 25.01.2022), exista deja o decizie pe marginea cererii privind admiterea în profesia de avocat nr.1924/2021 din 02.08.2021 şi, implicit pe marginea cererii prealabile înregistrată cu nr.2398/2021 din 04.10.2021 - respingerea cererilor prin nesoluţionarea acestora.

Menționează că, este regretabil că, Comisia de Licenţiere a Profesiei de avocat nu a analizat efectiv aceste argumente expuse în Nota informativă din 03 februarie 2022, înregistrată la Uniunea Avocaţilor din RM cu nr. 398/2022, şi a examinat repetat cererile în cauză, fără a ţine cont de circumstanţele de ordin factologic, fără a le raporta la prevederile legale expuse supra. Despre caracterul superficial al activităţii administrative a Comisiei de Licenţiere a Profesiei de avocat, vorbeşte şi următorul text din Hotărârea Comisiei de Licenţiere a Profesiei de avocat nr.7/2/2022 din 08 februarie 2022: „Comisia de licenţiere a profesiei de avocat consideră că argumentele expuse în cadrul audierii nu sunt de natură să învingă aplicabilitatea prevederilor art. II alin. (2) al Legii nr. 13/2022, aplicabile cererilor pendinte cu privire la admiterea în profesie”. Or, prin Nota informativă din 03 februarie 2022, înregistrată la Uniunea Avocaţilor din RM cu nr. 398/2022, Beţişor Adriana a informat Comisia de licenţiere despre faptul că nu va participa la şedinţa din 04.02.2022. În acest context apărând întrebarea: Pe cine a audiat

emitentul Hotărârii Comisiei de Licenţiere a Profesiei de avocat nr.7/2/2022 din 08 februarie 2022?

Reclamanta consideră că, întrucât la data de 08.02.2022 au fost emise peste 50 de hotărâri de respingere a cererilor de admitere în profesia de avocat, Comisia de Licenţiere a Profesiei de avocat a avut o atitudine superficială faţă de procedura administrativă, adoptând hotărâri trase la indigo, fără a individualiza cererile de admitere în profesia de avocat. Din această perspectivă, la caz a fost încălcat unul dintre principiile procedurii administrative, prevăzut la art.31 din Codul administrativ, fapt ce implică obligaţia motivării actelor administrative individuale şi operaţiunilor administrative scrise.

Relevă că, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod administrativ, motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. (...). Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii, iar potrivit art. 118 alin. (2) lit. c) Cod administrativ, motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: în cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc. De asemenea, potrivit art. 118 alin. (3) Cod administrativ, motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

Conchide că, din conţinutul actului administrativ contestat, în mod incontestabil se confirmă că hotărârea Comisiei de Licenţiere a Profesiei de avocat nr. 7/2/2022 din 08 februarie 2022 este un act administrativ ilegal defavorabil, la emiterea lui fiind încălcate de către autoritatea publică inclusiv exigenţele legale privind motivarea.

Prin urmare, reclamanta solicită anularea hotărârii Comisiei de Licenţiere a Profesiei de avocat nr.7/2/2022 din 08 februarie 2022.

La 07 decembrie 2021, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), din partea Uniunii Avocaților din Republica Moldova a parvenit referința pe marginea cererii de chemare în judecată, prin care autoritatea pârâtă și-a exprimat dezacordul cu acțiunea înaintată, solicitând respingerea acesteia ca neîntemeiată. (f.d. 69-74)

La 07 aprilie 2022, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), din partea Uniunii Avocaților din Republica Moldova a parvenit referința suplimentară pe marginea cererii de majorare a pretențiilor depusă de reclamanta Bețișor Adriana, prin care autoritatea pârâtă și-a exprimat dezacordul cu acțiunea înaintată, solicitând respingerea acesteia ca neîntemeiată. (f.d.120-127)

În ședința de judecată reprezentantul reclamantei, avocatul Igor Gheorghiță a solicitat admiterea pretențiilor înaintate conform motivelor de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată.

Reclamanta Bețișor Adriana în ședința de judecată nu s-a prezentat, deși a fost citată legal, fapt confirmat prin materialele dosarului. Astfel, ținând cont de faptul că partea neprezentă în ședință de judecată a fost citat despre examinarea cauzei, instanța de judecată a dispus în temeiul art. 218 lit. d) Cod administrativ, examinarea cauzei în lipsa acesteia.

În ședința de judecată, reprezentantul Uniunii Avocaților din Republiuca Moldova, Vladislav Cîrlan, a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, conform poziției expuse în referință.

Aprecierea instanței de judecată:

Audiind explicaţiile participanţilor la proces, studiind materialele cauzei civile, instanţa de judecată ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată depusă de Bețișor Adriana către Uniunea Avocaților din Republica Moldova cu privire la obligarea autorității publice de a emite act administrativ individual favorabil, este întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform art. 2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.

Conform art. 3 Cod administrativ, Legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art. 18 Cod administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile

acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Conform art. 206 alin.(1) Cod administrativ, o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

Potrivit art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitor şi care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanţei de contencios administrativ competente pentru a obţine anularea actului, recunoaşterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Fiind investită cu atribuția cercetării stării de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, în temeiul art. 22 și 219 Cod administrativ, instanța de judecată reține că obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea autorității publice să emită hotărâre de admitere în profesia de avocat.

În privința competenței instanței de judecată la examinarea acțiunii în contencios administrativ se constată că competența, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ, revine Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani). Prin urmare acțiunea este depusă cu respectarea prevederilor art. 191 alin. (1), art. 192 alin. (2) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ.

Analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale precitate, instanța de judecată constată că reclamanta a respectat procedura de depunere a acțiunii, precum și termenul de depunere a acțiunii în instanța de contencios administrativ, motiv pentru care instanța judecătorească constatând că acțiunea este admisibilă, va purcede la examinarea fondului acesteia.

În speță, din materialele dosarului instanța reține că, la 02 august 2021, Bețișor Adriana a depus o cerere în adresa Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, solicitând admiterea în profesia de avocat în temeiul art.10 alin.(2) lit.d) din Legea nr.1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură. (f.d.7)

Dat fiind faptul nerecepționării unui răspuns la cererea menționată, la 04 octombrie 2021, Bețișor Adriana a depus în adresa Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Consiliului Uniunii Avocaților și a Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, o cerere prealabilă cu solicitarea de a emite hotărârea (în termen de 15 zile calendaristice) prin care să fie admisă în profesia de avocat şi dispunerea eliberării licenţei de avocat în baza art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură. (f.d.8) Însă, reclamanta nu a primit nici un răspuns.

La 28 octombrie 2021, reclamanta a intentat o acțiune în instanța de contencios administrativ împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, solicitând obligarea autorității de a emite actul administrativ individual favorabil, și anume - hotărârea de admitere în profesia de avocat cu eliberarea licenţei de exercitare a profesiei de avocat, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură. (f.d.2-5)

Instanța reține că, prin răspunsul nr.UA/804/2021 din 19.10.2021, recepționat de reclamantă la 28.10.2021, Uniunea Avocaților a informat reclamanta despre faptul că, cererea prealabilă a fost remisă conform competenței secretariatului Comisiei de licențiere. Suplimentar, reclamanta a fost informată despre faptul că Comisia de licențiere și-a încheiat mandatul, ultima ședință având loc la 05.03.2021. Conform Legii nr. 67/2021 pentru modificarea Legii nr.1260/2002 cu privire la avocatură a fost instituită o altă componență și altă modalitate de alegere a Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, precum și o altă modalitate de contestare a hotărârilor Comisiei de licențiere, și anume la Comisia de soluționare a contestațiilor. Ținând cont de faptul că, modificările la statutul profesiei de avocat au fost adoptate la data de 09.09.2021, data limită pentru

alegerea noii Comisii de licențiere este de 09.12.2021. Astfel, până la alegerea noii Comisii de licențiere a profesiei de avocat conform noilor dispoziții legale, soluționarea de către autoritatea publică competentă a cererii nr. 1924/2021 din 02.08.2021 și a cererii prealabile nr. 2398/2021 din 04.10.2021 nu este posibilă. (dosar administrativ f.d.59, 60)

Materialele dosarului atestă că, ședința de examinare a cererii de accedere în profesia de avocat și cererii prealabile, depuse de Bețișor Adriana, a fost fixată inițial pentru data de 25 ianuarie 2022, după adresarea reclamantei în instanța de judecată cu acțiunea privind obligarea autorității publice de a emite actul administrativ individual favorabil. Însă, din motive de lipsă de cvorum, datorat prezenței la ședință a mai puțin de 9 membri, examinarea cererilor a fost amânată pentru data de 04 februarie 2022. (f.d.87, 88)

Prin scrisoarea din 03 februarie 2022, Bețișor Adriana a adus la cunoștința Comisiei de licențiere a profesiei de avocat că, având în vedere faptul nesoluționării în termenul prevăzut de legislație a cererii de admitere în profesia de avocat și cererii prealabile, la 28 octombrie 2021, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată pentru restabilirea drepturilor încălcate. Potrivit prevederilor art. 64 alin. (2) Cod administrativ, refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. Aceiași regulă se aplică și în cazul nesoluționării unei cereri în termen legal. Prin urmare, rezultă că, Comisia de licențiere s-a expus pe marginea cererii depuse prin nesoluționare, echivalând cu respingerea acesteia. Astfel, necesitatea de a participa la ședința din 04.02.2022 este una caducă. (f.d.88)

La 08 februarie 2022, Comisia de licenţiere a profesiei de avocat a adoptat Hotărârea nr. 7/2/2022, prin care a respins ca neîntemeiate cererile înaintate de Bețișor Adriana, de admitere în profesia de avocat, din 02 august 2021 cu nr. 1924/2021 şi cea prealabilă din 04 octombrie 2021 cu nr. 2398/2021. (f.d.87)

În motivarea hotărârii emise, Comisia de licențiere a profesiei de avocat a invocat modificările operate la Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură prin Legea nr. 13 din 21.01.2022, indicând că potrivit art. II alin. (1) al Legii nr. 13/2022, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Potrivit art. II alin. (2) al Legii nr. 13/2022, prevederile prezentei legi sunt aplicabile și față de persoanele care au cerut admiterea în profesia de avocat în temeiul art. 10 alin.(2) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură până la intrarea în vigoare a prezentei legi, dacă o decizie pe marginea acestor cereri nu a fost luată până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Legea nr. 13/2022 a fost publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.13 din 25.01.2022 și respectiv urmează a fi aplicată la examinarea cererii nominalizate și adoptării actului administrativ.

Comisia de licențiere reține că potrivit Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 26 din 23.05.2002, Curtea a menționat că, principiul neretroactivității legii nu este un principiu cu caracter absolut. În afară de prevederile art. 22 din Constituție, teoria contemporană a dreptului admite ca excepții de la principiul neretroactivității legii, normele juridice cu caracter imperativ - legile imperative, precum și normele juridice în care legiuitorul a stabilit expres că ele se vor aplica retroactiv.

Potrivit prevederilor art. 7 ale Codului jurisdicției constituționale, orice act normativ, precum și orice tratat internațional la care Republica Moldova este parte, se consideră constituțional până când constituționalitatea lui va fi dovedită în procesul justiției constituționale, cu asigurarea tuturor garanțiilor prevăzute de prezentul cod.

Analizând materialele dosarului administrativ în coroborare cu cadrul legal în vigoare, pertinent circumstanțelor de fapt și de drept, Comisia de licențiere a profesiei de avocat consideră că argumentele expuse în cerere nu sunt de natură să învingă aplicabilitatea prevederilor art. 2 alin. (2) din Legea nr. 13/2022, aplicabile cererii pendinte cu privire admiterea în profesie.

Potrivit prevederilor art. 10 alin. (1) al Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, profesia de avocat poate fi exercitată de persoana care are cetăţenia Republicii Moldova, în privinţa căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei, are diplomă de licenţiat în drept sau echivalentul acesteia, se bucură de o reputaţie ireproşabilă şi a fost admisă în profesia de avocat după efectuarea stagiului profesional și susţinerea examenului de calificare.

Constatând lipsa temeiului legal care să permită admiterea în profesia de avocat, fără susținerea examenului de calificare, Comisia de licențiere a profesiei de avocat dispune respingerea cererii înaintate ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea autorității publice, care la examinarea cererii de admitere în profesia de avocat a aplicat prevederile art. II alin. (2) din Legea nr. 13 din 21 ianuarie 2022 pentru modificarea Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, la 23 februarie 2022, Bețișor Adriana a înaintat cerere de majorare a pretențiilor din acțiunea depusă la 28 octombrie 2021, solicitând anularea actului administrativ individual defavorabile. (f.d. 82-86)

Conform art. 43 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002 (în redacția Legii nr.67 din 22.04.2021, în vigoare din 14.06.2021), Comisia de licențiere a profesiei de avocat:

a) adoptă hotărâri privind admiterea la examene;

b) organizează examenele de admitere la stagiu şi de calificare;

c) aprobă rezultatele examenelor de admitere la stagiu şi adoptă hotărîri privind admiterea la stagiul profesional;

d) aprobă rezultatele examenelor de calificare și adoptă hotărâri privind admiterea în profesie.

Având în vedere prevederile art. 43 alin. (3) lit. d) din Legea cu privire la avocatură, coroborate cu prevederile art. 53 alin. (2) din Codul administrativ, Comisia de licențiere se consideră competentă să examineze cererile de admitere în profesia de avocat, depuse de solicitanții menționați la alin. (2) art. 10 din Legea cu privire la avocatură.

În conformitate cu prevederile art. 10 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002 (în redacția Legii nr.67 din 22.04.2021, în vigoare din 14.06.2021), (1) Profesia de avocat poate fi exercitată de persoana care are cetăţenia Republicii Moldova, în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei, are diplomă de licenţiat în drept sau echivalentul acesteia, se bucură de o reputaţie ireproşabilă şi a fost admisă în profesia de avocat după susţinerea examenului de calificare.

(2) **Sunt scutite de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare persoanele care:**

a) dețin titlul de doctor în drept;

b) au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror, dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcția respectivă, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat;

c) au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror și care, după demisia din funcția de judecător sau procuror, au continuat să activeze în domeniul dreptului, dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcția deținută în domeniul dreptului, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat;

d) **au cel puțin 6 ani vechime în muncă neîntreruptă în funcția de judecător sau procuror, fiind absolvenți ai cursurilor de formare inițială a judecătorilor sau procurorilor din cadrul Institutului Național al Justiției**.

(3) Persoana care a depus cerere de eliberare a licenţei pentru exercitarea profesiei de avocat nu se consideră persoană cu reputaţie ireproşabilă şi cererea ei nu se admite în cazul în care:

a) a fost condamnată anterior pentru infracţiuni grave, deosebit de grave, excepţional de grave săvîrşite cu intenţie, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale;

b) nu au fost stinse antecedentele penale pentru comiterea altor infracţiuni;

c) anterior a fost exclusă din avocatură sau i s-a retras licenţa pentru acordarea asistenţei juridice din motive compromiţătoare;

d) a fost concediată din cadrul organelor de drept din motive compromiţătoare sau a fost eliberată, din aceleaşi motive, din funcţia de judecător, notar, consultant juridic sau funcţionar public;

e) comportamentul sau activitatea ei este incompatibilă cu normele Codului deontologic al avocatului;

f) prin hotărîrea instanţei judecătoreşti, s-a stabilit un abuz prin care ea a încălcat drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului.

Circumstanţele stabilite pe parcursul examinării cauzei pot fi rezumate după cum urmează, la 02 august 2021 reclamanta Bețișor Adriana a depus la Uniunea Avocaților din Republica Moldova cerere de admitere în profesia de avocat. Respectiva cerere se baza pe prevederile art. 10 alin. (2) lit. d) din Legea cu privire la avocatură, în redacția la data depunerii cererii. Având în vedere că Comisia de licențiere în profesia de avocat nu a adoptat o hotărâre în termenul prevăzut de lege, Bețișor Adriana s-a adresat în instanța de judecată solicitând obligarea Comisie de licențiere a profesiei de avocat să emită actul administrativ individual favorabil, adică hotărârea de admitere în profesia de avocat, cu eliberarea licenței de exercitare a profesiei de avocat.

Între timp, după intentarea procesului de contencios administrativ, la 25 ianuarie 2022, a intrat în vigoare Legea nr.13 din 21 ianuarie 2022 pentru modificarea Legii cu privire la avocatură. Noua lege a instituit obligația de a susține examenul de admitere în profesia de avocat pentru judecătorii și procurorii cu o vechime în muncă de cel puțin 10 ani. Dispozițiile tranzitorii ale acestei legi stabilesc, că noile prevederi sunt aplicabile și față de persoanele care au cerut admiterea în profesie până la intrarea sa în vigoare „dacă o decizie pe marginea acestor cereri nu a fost luată”. Astfel, aplicând dispozițiile tranzitorii ale legii, la 08 februarie 2022, Comisia de licențiere a profesiei de avocat a adoptat hotărârea nr. 7/2/2022 privind respingerea ca neîntemeiată a cererii înaintate de Bețișor Adriana la 02 august 2021 cu nr. 1924/2021 și cererii prealabile cu nr. 2398/2021 din 04.10.2021. În hotărârea adoptată, Comisia de licențiere a profesiei de avocat a invocat și prevederile art. 10 alin. (1) al Legii cu privire la avocatură, cu referire la faptul că profesia de avocat poate fi exercitată de persoana ce se bucură de o reputaţie ireproşabilă.

Ulterior, reclamanta a depus cerere de majorare a pretențiilor din acțiune, solicitând anularea hotărârii Comisiei de licențiere nr. 7/2/2022 din 08 februarie 2022.

Instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza *Albină c/România, Hotărâre din 28 aprilie 2005, § 33*).

Or, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene pentru Drepturile Omului, motivarea unei hotărâri trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul Tribunalului, astfel încât să dea posibilitatea persoanelor interesate să ia cunoștință de temeiurile deciziei luate, iar Curții, să își exercite controlul jurisdicțional (a se vedea printre altele *Hotărârea din 14 mai 1998, Consiliul/de Nil și Impens,* punctele 32 și 33, și *Hotărârea General Química și alții/Comisia*, punctul 59).

De altfel, instanţa de judecată nu poate exclude un argument sau o circumstanţă pretinsă de o parte care în opinia sa este determinantă şi confirmă poziţia sa, fără a o aprecia prin prisma temeiniciei, pertinenței litigiului în raport cu situaţia de fapt. Respectarea principiului egalităţii în faţa legii şi a justiţiei, precum şi dreptul părţilor de a fi auzite, reprezintă un aspect inerent respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale.

În plus, principiul *jura novit curia*, aplicabil la judecarea litigiilor enunţă că judecătorul trebuie să aplice acel text de lege care corespunde situaţiei de fapt calificate juridic de către parte, în măsura în care situaţia de fapt respectivă este confirmată de probele administrate în cauză.

Comisia Europeană în anul 2006 prin Compendiul de «cele mai bune practici» privind managementul timpului în cazul procedurilor judiciare (*Strasbourg, 8 decembrie 2006, CEPEJ (2006)13*) [6], a stabilit că, „Judecătorii joacă rolul unui „terţ imparţial” în procesul de soluţionare a unui conflict. Sunt singurii care pot stabili ritmul de rezolvare a litigiilor independent de interesele părţilor. Ei trebuie să aibă deci un rol pro-activ în managementul cauzelor pentru a garanta soluţionarea corectă şi la timp a cazului, în concordanţă cu durata cadru. Trebuie de asemenea să notăm că jurisprudenţa CEDO spune că „inactivitatea Instanţei”, „inerţia judiciară în obţinerea de probe” şi „lipsa completă de activitate a autorităţii judiciare” au fost cauzele încălcării unei clauze de timp rezonabil (CEPEJ (2006)15: paragrafele 29, 30, 36)”.

Noţiunea de “act administrativ” este definită atât în legislația autohtonă, cât şi în Rezoluţia (77) Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. În accepțiunea reglementărilor enunțate, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voinţă, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Instanța reține că, potrivit art. 69 alin. (1) Cod administrativ, procedura administrativă se inițiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă inițiată din oficiu începe odată cu efectuarea primei acțiuni procedurale, iar cea inițiată la cerere se consideră inițiată din momentul depunerii cererii.

Potrivit art. 60 alin. (1), (4), (5) Cod administrativ, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. (4) Din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii. (5) În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile.

Reieșind din prevederile legale menționate, instanța constată că, Comisia de licențiere a profesiei de avocat a adoptat actul administrativ contestat - hotărârea nr. 7/2/2022 din 08.02.2022, peste termenul stabilit de legislație. Mai mult ca atât, hotărârea în cauză a fost adoptată după intentarea procesului de contencios administrativ ca o reacție a reclamantei la nesoluționarea în termen legal a cererii de accedere în profesia de avocat.

Instanța reține că, sub acest aspect, Curtea Constituțională a statuat, prin prisma art. 64 alin. (2) Cod administrativ, că nesoluționarea în termen a unei cereri echivalează cu o decizie de respingere a cererii. Deși, dispozițiile tranzitorii ale Legii nr. 13 din 21.01.2022 pentru modificarea Legii cu privire la avocatură, folosesc formula „dacă o decizie pe marginea acestor cereri nu a fost luată până la intrarea în vigoare a prezentei legi”, aceste dispoziții nu au abrogat art. 64 alin.(2) din Codul administrativ și nici nu stabilesc vreo regulă derogatorie. (a se vedea decizia Curții Constituționale nr.7 din 26.01.2023)

În acest context, Curtea a reiterat că o dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate opera în mod izolat. Dimpotrivă, ea trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții legale incidente, ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent.

Instanța relevă că, din textul Hotărârii nr.7/2/2022 din 08 februarie 2022, emise de Comisia de licențiere din cadrul Uniuni Avocaților din RM, se desprinde că, motivul respingerii cererii depuse de Bețișor Adriana rezidă în faptul că solicitanta nu întrunește condițiile art. 10 alin. (2) din Legea cu privire la avocatură și anume nu se bucură de reputație ireproșabilă.

O asemenea motivare însă, nu satisface dezideratele impuse de art. 31 și 118 din Codul administrativ, or, în motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii. În cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

În contextul certitudinii juridice, orice persoană căreia nu i-au fost satisfăcute cerințele legale de către o autoritate publică trebuie să cunoască într-o formă explicită motivele care au stat la baza unei asemenea hotărâri. Or, enunțarea abstractă și evazivă a normei legale fără a o proiecta situației faptice nu îndeplinește dezideratele abordate mai sus, de altfel, pârâta nu a indicat care conduită a reclamantei este contrară Codului deontologic al avocaților și care normă în acest context a fost încălcată

Așadar, instanța conchide că, motivarea hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat nr. 7/2/2022 din 08 februarie 2022 este una generală și abstractă deoarece nu reflectă raționamentele și probele care au determinat emitentul să ajungă la o asemenea concluzie, viciu juridic esențial, suficient pentru a determina anularea actului administrativ.

Analizând minuțios sensul și spiritul art. 10 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură, ce vizează cazurile care denotă lipsa reputației ireproșabile, instanța de judecată desprinde într-o manieră certă că, această listă este exhaustivă și nu admite interpretări extensive defavorabile. Astfel, norma precitată stabilește că nu se consideră persoană cu reputaţie ireproşabilă şi cererea ei nu se admite în cazul în care: a) a fost condamnată anterior pentru infracţiuni grave, deosebit de grave, excepţional de grave săvârşite cu intenţie, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale; b) nu au fost stinse antecedentele penale pentru comiterea altor infracţiuni; c) anterior a fost exclusă din avocatură sau i s-a retras licenţa pentru acordarea asistenţei juridice din motive compromiţătoare; d) a fost concediată din cadrul organelor de drept din motive compromiţătoare sau a fost eliberată, din aceleaşi motive, din funcţia de judecător, notar, consultant juridic sau funcţionar public; e) comportamentul sau activitatea ei este incompatibilă cu normele Codului deontologic al avocatului; f) prin hotărârea instanţei judecătoreşti, s-a stabilit un abuz prin care ea a încălcat drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului.

Totodată, la acest capitol, instanța consideră oportun de a evidenția că, Codul deontologic al avocaților din Republica Moldova, Statutul Profesiei de Avocat nu au instituit o marjă de apreciere pe marginea sintagmei de reputație ireproșabilă.

La caz, se atestă faptul că Bețișor Adriana nu se asociază nici unuia din cazurile enumerate exhaustiv de lege, prin urmare, aceasta nu poate fi catalogată ca neavând reputaţie ireproşabilă.

Referitor la reputația ireproșabilă a reclamantei Bețișor Adriana, din materialele pricinii, instanța de judecată reține că, aceasta nu a fost condamnată anterior, nu are antecedente penale, nu a fost exclusă din rândurile Uniunii Avocaților și nu i s-a retras licența pentru acordarea asistenței juridice, nu a fost concediată din organele de drept/ nici din funcția de procuror din motive compromițătoare și nu există o hotărâre judecătorească prin care s-ar fi stabilit un abuz prin care ultima ar fi încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Prin urmare, instanța de judecată consideră că, reclamanta întrunește condițiile prevăzute de lege pentru admiterea în profesia de avocat, fiind scutită de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare, având experiență în funcția de procuros de peste 8 ani, fiind totodată absolventă a cursurilor de formare inițială a procurorilor din cadrul Institutului Național al Justiției.

Mai mult, instanța mai remarcă că, la depunerea cererii de accedere în profesia de avocat, Bețișor Adriana a completat chestionarul de evaluare a bunei reputații, potrivit căruia, solicitanta nu cade sub incidența prevederilor alin. (3) al art. 10 din Legea cu privire la avocatură, or, reputația ireproșabilă urmează a fi apreciată de autoritatea publică competentă în mod obiectiv, după criteriile stabilite de lege, excluzând aprecierile subiective.

Cu referire la argumentele invocate de partea pârâtă, precum că s-a concluzionat lipsa reputației ireproșabile a solicitantei Bețișor Adriana reieșind din faptul că, reclamanta are statut de inculpată, fiind acuzată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 327, art. 324 alin. (3) lit. a) și b), și art. 303 alin. (3) din Codul penal, precum și faptul că un alt dosar identificat pe portalul instanțelor de judcată se află în examinare la Curtea de Apel Chișinău, instanța reține că, în conformitate cu prevederile art. 21 din Constituția RM, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăţia sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanţiile necesare apărării sale.

Din coroborarea celor indicate mai sus, instanța de judecată remarcă, că în pricină, nu a fost prezentată o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă prin care Bețișor Adriana ar fi fost condamnată, or, până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive

și irevocabile prin care s-ar dovedi vinovăția și s-ar dispune condamnarea persoanei, orice persoană se prezumă a fi nevinovată.

În previzibilitatea unor asemenea situaţii, art. 10 din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002, a statuat că dovadă a lipsei unei reputaţii ireproşabile este existenţa unei condamnări anterioare pentru infracţiuni grave, deosebit de grave, excepţional de grave, săvârşite cu intenţie, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale.

Întru garantarea respectării tuturor drepturilor şi libertăţilor persoanelor solicitante de obţinere a licenţei de avocat, legiuitorul a prevăzut în mod imperativ necesitatea dobândirii calităţii de condamnat printr-un act definitiv şi irevocabil pentru a putea fi invocat temeiul de refuz discutat în prezentul litigiu.

În aceiaşi ordine de idei, se subliniază că, Codul deontologic al avocaţilor din Republica Moldova, adoptat la Congresul Avocaţilor din 20 decembrie 2002, cu modificările şi completările ulterioare, cât şi Codul de etică al judecătorului, adoptat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 366/15 din 29 noiembrie 2007, nu definesc noţiunea de reputaţie ireproşabilă. Iar din sensul normei art.10 alin.(3) din Legea cu privire la avocatură, lipsa reputației ireproșabile se atestă la existența unei hotărâri de condamnare ori de constatare a celorlalte circumstanțe enumerate de lege, cu autoritate de lucru judecat.

Instanța de judecată mai consideră relevant faptul că, în exerciţiul funcţiei de procuror şi în afara relaţiilor de serviciu, Bețișor Adriana nu a comis fapte care afectează prestigiul Procuraturii şi reputaţia procurorilor, aceasta a fost eliberată din funcție în baza raportului depus, în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (1) lit. f); art. 56 lit. b); art. 58 alin. (1) lit. a) şi alin. (2), art. 61 din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la procuratură, art.119 alin. (1) din Codul muncii.

Așadar, instanța constată că, percepţia Comisiei de licenţiere a profesiei de avocat, aferent reputaţiei ireproşabile a solicitantei, vine în contradicţie atât cu actele prezentate de către reclamantă, cât şi cu prevederile Legii cu privire la avocatură, care enumeră expres cazurile care exclud reputaţia ireproşabilă şi care nu se atestă în speţă, or, alte circumstanţe, care ar demonstra că Bețișor Adriana nu întruneşte condiţiile prevăzute de lege pentru admiterea în profesia de avocat, nu se atestă.

Prin urmare, instanța reiterează că, la momentul depunerii cererii de admitere în profesia de avocat, de către Bețișor Adriana, ultima întrunea condiţiile legale prevăzute la art. 10 alin. (2) lit. d) din Legea cu privire la avocatură (în redacţia Legii nr. 67 din 22.04.2021, în vigoare din 14.06.2021), urmând a fi scutită de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare. Or, la data de 02 august 2021, reclamanta avea vechimea în muncă în funcția de procuror peste 8 ani, fiind totodată

absolventă a cursurilor de formare inițială a procurorilor din cadrul Institutului Național al Justiției.

Prin urmare, instanța constată că, la examinarea cererii de admitere în profesia de avocat, depuse de Bețișor Adriana, Comisia de licențiere a profesiei de avocat eronat a aplicat prevederile art. II alin. (2) din Legea nr.13 din 21.01.2022, care statuează că „prevederile prezentei legi sunt aplicabile și față de persoanele care au cerut admiterea în profesia de avocat în temeiul art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură până la intrarea în vigoare a prezentei legi, dacă o decizie pe marginea acestor cereri nu a fost luată până la intrarea în vigoare a prezentei legi.” Or, având în vedere circumstanțele cauzei, data depunerii cererii de admitere în profesia de avocat, data contestării în instanța de contencios administrativ, data încetării acțiunii legii de care s-a ghidat pretendenta la licența de avocat, precum și prevederile art. 64 alin. (2) Cod administrativ, rezultă că, în privința reclamantei exista deja o decizie a Comisiei de licențiere - decizie de respingere a cererii, ca urmare a nesoluționării în termen legal a cererii din 02 august 2021.

Se atrage atenția asupra faptului că, Legea nr. 13 din 21.01.2022 pentru modificarea Legii cu privire la avocatură, a intrat în vigoare după intentarea procesului de contencios administrativ, neavând în acest caz efect retroactiv reieșind din cele menționate supra.

În acest context, instanța conchide asupra ilegalității hotărârii Comisiei de licențiere a profesiei de avocat, nr. 7/2/2022 din 08 februarie 2022, or, poziția expusă de autoritatea publică este una nefondată, care se bazează pe interpretarea eronată a normelor legale.

Analizând cadrul normativ aplicabil speței în coraport cu circumstanțele de fapt ale speței și materialul probator administrat, instanța de judecată conchide că, Comisia de licențiere a profesiei de avocat urma să o admită pe Bețișor Adriana în profesia de avocat, scutind-o în temeiul art. 10 alin. (2) lit. d) din Legea cu privire la avocatură (în redacția Legii nr. 67 din 22.04.2021, în vigoare din 14.06.2021) de efectuarea stagiului profesional și de examenul de calificare.

Astfel, instanța de judecată reiterează că, autoritățile publice sunt chemate să acționeze în conformitate cu Constituția, legislația în vigoare, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și cu alte acte normative, în limita competenței care le este încredințată prin lege și în scopul pentru care această competență le-a fost încredințată. Respectarea procedurii administrative prevăzute de Codul administrativ este obligatorie pentru toate autoritățile publice la emiterea actelor administrative, dacă legea nu prevede altfel. Actele administrative emise, sau după caz adoptate fără respectarea procedurii, pot fi anulate în modul stabilit de lege, sau declarate nule. Autoritățile publice pot admite măsuri care afectează drepturile sau interesele

legitime ale persoanelor fizice sau juridice, numai în cazurile când acestea sunt necesare și numai în măsura necesară atingerii scopului propus.

Potrivit art .225 alin. (2) din Codul administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) şi-a exercitat dreptul discreţionar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar;

d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Potrivit art. 137 alin.(1) - (4) Cod administrativ, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Daca autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale. Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

Instanţa, menţionează că autoritatea publică nu este complet liberă în utilizarea dreptului discreţionar. Acţiunea administrativă trebuie să se bazeze pe o decizie discreţionară cuvenită, concluzie ce se desprinde, în special, din prevederile art. 137 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia autorităţile publice „trebuie” să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Prin urmare, Comisia de licențiere a profesiei de avocat, din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, era obligată prin lege să-şi exercite discreţia, însă fără erori discreţionare.

Sunt elocvente concluziile Curții Europene a Drepturilor Omului care a menționat că, obiectul și scopul art. 18 din Convenție îl constituie interzicerea abuzului de putere [*Merabishvili împotriva Georgiei* (MC), 2017, pct. 303 și 306; *Ilgar Mammadov împotriva Azerbaidjanului* (procedură privind neîndeplinirea obligațiilor) (MC), 2019, pct. 189]. În conformitate cu *Travaux préparatoires* [Lucrările pregătitoare] ale Convenției, aceasta prezintă o „aplicare a teoriei aplicării greșite a puterii” [CDH (75) 11, pag. 8]. Acesta protejează împotriva reprimării de către stat a drepturilor și libertăților enunțate în Convenție „prin măsuri minore care, deși sunt aplicate sub pretextul organizării exercitării acestor libertăți pe teritoriul său, sau al protejării literei legii, au efectul opus” (*ibidem*, pag. 3). Susținerile privind existența unor motive

necorespunzătoare sau scopuri ascunse aflate la baza restrângerilor aplicate drepturilor enunțate în Convenție sunt formulate uneori și examinate în temeiul normelor materiale ale Convenției. Cu titlu exemplificativ cauzele, *Organizația Macedoneană Unită Ilinden - PIRIN și alții împotriva Bulgariei (nr. 2)*, *Jordan împotriva Regatului Unit*, *Bączkowski și alții împotriva Poloniei, Merabishvili împotriva Georgiei.*

Așadar, controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile contenciosului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităţilor publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activităţii autorităţilor publice, asigurarea ordinii de drept.

Din perspectiva jurisprudenţei Curții Europene pentru Drepturile Omului, legea trebuie sa fie accesibilă persoanei în cauză şi să fie previzibilă sub aspectul consecinţelor sale (a se vedea şi *Hotărârea Amann împotriva Elveţiei*). În sensul Convenţiei, o normă juridică trebuie să îndeplinească două condiţii suplimentare: să fie accesibilă oricărei persoane, lucru care se realizează, de regulă, prin publicare; să fie enunţată cu claritate, astfel încât orice persoană să poată, în mod rezonabil, să îşi conformeze conduita cunoscând consecinţele juridice ale faptelor sale. Această ultimă condiţie nu este îndeplinită, spre exemplu, atunci când norma legală nu prevede cu suficientă claritate condiţiile în care autorităţile statale pot să ia o anumită măsură, precum şi mijloacele de verificare a îndeplinirii condiţiilor. În lipsa unor garanţii procedurale, simpla existenţă fizică a normei legale nu este suficientă pentru a fi calificată drept lege, în sensul Convenţiei.

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate şi claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale şi să prevadă, în mod rezonabil, în funcţie de circumstanţele cauzei, consecinţele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conţine o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situaţia dată, persoana poate pretinde că nu-şi cunoaşte drepturile şi obligaţiile.

Codul civil reglementează acțiunea în timp a legii civile în art. 6. Legea civilă nu are caracter retroactiv. Legea civilă nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează

efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. De la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepția cazurilor în care legea nouă prevede altfel. În cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

Astfel, reglementările juridice tratează diferite aspecte de retroactivitate a legii. Este definitorie stabilirea caracteristicilor temporale ale raporturilor juridice la care se referă norma: trecutul, prezentul sau viitorul. Totodată, trebuie determinate caracteristicile de stare ale raporturilor juridice: consumate, în execuție sau planificate. În dependență de rezultat este aplicabilitatea legii noi - retroactivă sau neretroactivă.

La momentul formulării cererii de accedere în profesia de avocat, Bețișor Adriana era ghidată de o legislație previzibilă, accesibilă și clară, ca pe parcurs, legislatorul să intervină asupra textului legislativ inițial. Dintr-o altă perspectivă, Bețișor Adriana s-a bucurat de obținerea unui drept legitim conform ”teoriei drepturilor câștigate”, degajată din doctrina juridică autohtonă.

Mai mult, în conformitate cu art. 64 alin. (2) din Codul administrativ, nesoluționarea în termen a unei cereri echivalează cu o decizie de respingere a cererii. Dispozițiile tranzitorii ale Legii de modificare au utilizat formula „dacă o decizie pe marginea acestor cereri nu a fost luată până la intrarea în vigoare a prezentei legi”. Din moment ce, prin voința tacită s-a creat o decizie de respingere a dezideratelor înaintate de către Bețișor Adriana, rezidă inaplicabilitatea în speță a modificărilor legislative operate *post factum*.

Însăși Curtea Constituțională expres la pct. 25 din decizia de inadmisibilitate nr. 7 din 26 ianuarie 2023, *a constatat inaplicabilitatea articolului II alin. (2) din Legea nr. 13 din 21 ianuarie 2022 pentru modificarea Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură*. La fel, a menționat că, *o interpretare potrivit căreia articolul II alin. (2) din Legea de modificare este aplicabil în litigiile intentate până la intrarea ei în vigoare, care au ca obiect contestarea refuzului Uniunii Avocaților de a admite solicitanții în profesia de avocat, expres sau implicit (prin nesoluționarea cererii în termen), ar constitui o cale liberă pentru ingerința legislativului în procesele pendinte*.

Din optica jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, nu-i este, în principiu, interzis puterii legislative să reglementeze, prin noi dispoziții cu întindere retroactivă, drepturi care să decurgă din legile în vigoare. Cu toate acestea, art. 6 se opune ingerinței legiuitorului în administrarea justiției pentru a influența rezultatul juridic al unei proceduri pendinte în care autoritățile publice sunt părți - cu excepția unor „motive

imperioase de interes general" [*Zielinski și Pradal și Gonzalez și alții împotriva Franței (MC), pct. 57; Scordino împotriva Italiei (nr. 1) (MC), pct. 126*].

Art. 6 § 1 nu are ca scop să prevină orice ingerință a autorităților publice într-o procedură juridică pendinte la care acestea sunt părți. În alte cauze, Curtea a recunoscut că argumentele invocate de statul pârât permiteau să se evidențieze interesul public clar și superior necesar pentru a justifica efectul retroactiv al legii [*National & Provincial Building Society, Leeds Permanent Building Society și Yorkshire Building Society împotriva Regatului Unit, pct. 112; ForrerNiedenthal împotriva Germaniei, pct. 64; OGIS-Institut Stanislas, OGEC Saint-Pie X și Blanche de Castille și alții împotriva Franței, pct. 71-72; EEG-Slachthuis Verbist Izegem împotriva Belgiei (dec.)]*.

Curtea este preocupată în special de riscurile asociate cu utilizarea unei legi retroactive care are efectul de a influența efectul juridic al unui litigiu în care statul este parte, în special atunci când efectul este de a face ca procesul să nu poată fi câștigat. Trebuie examinate îndeaproape motivele avansate pentru a justifica astfel de măsuri *(National & Provincial Building Society, Leeds Permanent Building Society și Yorkshire Building Society împotriva Regatului Unit, pct. 112).*

În cazul în care exista încă de la debutul procedurii, în ceea ce privește existența acestui drept, o contestație reală și serioasă, faptul că instanțele interne au ajuns la concluzia că acest drept nu exista nu privează retroactiv capătul de cerere al reclamantului de caracterul său de a putea fi apărat în justiție (*Z și alții împotriva Regatului Unit*).

În lumina art. 56 alin. (3) din Legea privind actele normative, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmăreşte protecţia drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaţionale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curţii Constituţionale, eliminarea unor lacune din legislaţie sau contradicţii între actele normative ori dacă există alte circumstanţe obiective.

Principiul neretroactivității legii este esențial pentru protecția drepturilor omului în fața legii. N-ar exista nici o siguranță pentru persoane dacă, atâta vreme cât o lege este în vigoare, iar ei s-au conformat prevederilor acesteia, s-ar putea repune în discuție, după abrogarea ei, actele încheiate conform dispozițiilor legale. Sau, în alți termeni, legea este un ordin al legiuitorului, iar un ordin nu poate fi valabil decât pentru viitor; nu se poate pretinde cetățenilor supunerea față de o lege pe care n-o puteau cunoaște întrucât încă nu exista. Și, pentru a conchide, „dacă un individ care se supune ordinului legii ar putea să fie tulburat sub pretextul că o lege posterioară a modificat termenii reglementării existente anterior, legea și-ar pierde orice putere, pentru că nimeni n-ar mai cuteza nici

măcar să execute ordinele legii de teama actelor care, deși făcute legitim, ar fi ulterior criticate de o lege nouă și necunoscută.

Din conținutul notei informative la proiectul Legii de modificare a art. 10 din Legea cu privire la avocatură, nu poate fi desprins nici un motiv imperios de interes general care ar justifica intervenția legislatorului în operarea modificărilor legislative disputate în prezentul litigiu. Invocarea unor declarații sterile în substanță *a priori* nu pot sprijini legea vizată. De asemenea, în contextul principiului continuității activității publice, nu poate constitui scuze plauzibile lipsa cvorumului organului colegial sau deficiențele de întrunire ale membrilor ei, atunci când se invocă neadoptarea deciziei pe marginea cererii de accederea în profesia de avocat, în interiorul termenului legal.

Pe o altă undă de idei, în condițiile în care licența de avocat ar fi calificată în calitate de ”bun” (clientelă, speranță legitimă de a obține foloase patrimoniale de pe urma activității prestate) în accepțiunea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului pe făgașul art. 1 al Protocolului 1, se va conchide că ”speranța legitimă” a reclamantului a fost știrbită la etapa embrionară, odată cu adoptarea normelor legislative intruzive.

Conform art. 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

În conformitate cu prevederile art. art. 232, 224 - 226 din Codul administrativ, instanța de judecată, -

H o t ă r ă ș t e:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Bețișor Adriana către Uniunea Avocaților din Republica Moldova cu privire la obligarea autorității publice de a emite act administrativ individual favorabil.

Se anulează hotărârea Comisiei de Licenţiere a Profesiei de avocat nr. 7/2/2022 din 08 februarie 2022.

Se obligă Uniunea Avocaților din Republica Moldova prin intermediul Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat de a emite în privinţa lui Bețișor Adriana act administrativ individual favorabil, şi anume - hotărâre de admitere în profesia de avocat cu eliberarea licenţei de exercitare a profesiei de avocat, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (2) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul

Rîșcani). Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată.

Preşedintele şedinţei,
judecător **Victor Sîrbu**